

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/00033

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	24 มี.ค. 2557	44	15878	5

มรดกกล้วยนา

น้ำ

น้ำ เป็นของเหลวที่มนุษย์ใช้ดื่มกิน ชำระสิ่งสกปรก ใช้ในการเกษตรตลอดถึงใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ เรื่องราวของน้ำหากจะกล่าวทั้งหมดคงเป็นเรื่องใหญ่ ในที่นี้จึงขอกล่าวเฉพาะน้ำในวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมล้านนา ซึ่งเนื้อหาจะเป็นเรื่องราวของน้ำตามความเชื่ออาทิ การทำนายฝนตก สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เกี่ยวกับน้ำตลอดจนพิธีกรรมอันเนื่องมาจากน้ำ เป็นต้น

การทำนายปริมาณฝน

ตามคติความเชื่อของชาวล้านนา จะมีการทำนายจำนวนห้าฝนในแต่ละปี โดยมีวิธีคำนวณตามสูตรว่าให้เอาตัวเลขจุลศักราชตั้งบวกด้วย 54 แล้วหารด้วย 7 เศษเท่าไรจึงหายตามเศษ ดังนี้

เศษ 1	ฝนตก	200 ห่า
เศษ 2	ฝนตก	500 ห่า
เศษ 3	ฝนตก	400 ห่า
เศษ 4	ฝนตก	400 ห่า
เศษ 5	ฝนตก	500 ห่า
เศษ 6	ฝนตก	300 ห่า

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	24 มี.ค. 2557	44	15878	5

จำนวนห้าฝนทั้งหมด ห่าไซจะตกลงมาในโลกมนุษย์ทั้งหมดไม่ หากแต่จะตกในเขาสัตตบริภัณฑ์และมหาสมุทรส่วนหนึ่ง ตกในป่าหิมพานต์ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งที่เหลือจะตกในโลกมนุษย์ การแบ่งจำนวนห้าฝนนี้ โบราณท่านกล่าวเป็นสูตรไว้ว่า “...จักแปลงห้าฝนมีก็ห้าขา เอาห้าตั้ง 21 หาร เศษตราไว้ ลัพธ์ตั้ง 3 ฐาน บน 10 คุณ กลาง 7 คุณ ต่ำ 4 คุณ บนเศษนั้นเอาบวกฐานบนเทอะ ฐานบนเป็นส่วนสัตตบริภัณฑ์และมหาสมุทร ฐานกลางเป็นส่วนหิมพานต์ ฐานต่ำเป็นส่วนอันตกในมนุษย์สสพเทศเขตเมืองคนแล...”

สูตรดังกล่าวแปลความได้ว่า

- เอาตัวเลขจำนวนห้าฝนตั้ง
  - เอา 21 หาร
  - เก็บตัวเลขเศษไว้
  - เอาผลลัพธ์ตั้งไว้ 3 ฐาน คือ ฐานบน ฐานกลาง และฐานล่าง
  - เอา 10 คุณผลลัพธ์ฐานบน, 7 คุณผลฐานกลาง และเอา 4 คุณผลฐานต่ำ
  - เอาตัวเลขเศษบวกฐานบนจะได้จำนวนห้าฝนที่ตกในเขตสัตตบริภัณฑ์และมหาสมุทร
  - เอาตัวเองเศษไปบวกฐานกลางจะได้จำนวนห้าฝนที่ตกในป่าหิมพานต์
  - เอาตัวเลขเศษบวกฐานล่าง จะเป็นส่วนของจำนวนห้าฝนที่จะตกลงมาในโลกมนุษย์
- เช่น ปีจุลศักราช 1376 ฝนตก 500 ห่า เอา 21 หาร จะได้ผลลัพธ์ คือ 23 เศษ 17 แล้วตั้งฐานตามสูตร เป็น

$$23 \times 10 + 17 = 247$$

$$23 \times 7 = 161$$

$$23 \times 4 = 92$$

ดังนั้น ปีจุลศักราช 1376

(พ.ศ. 2557) ฝนจะตกในเขาสัตตบริภัณฑ์และมหาสมุทรจำนวน 247 ห่า ตกในป่าหิมพานต์ 161 ห่า และตกในโลกมนุษย์ 92 ห่า.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบจากเว็บ <http://ikamiso.exteen.com/20090112/>

entry, <http://www.manager.co.th/Science/>

ViewNews.aspx?NewsID=9520000113828)